

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Медицина»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради
стоматологічного факультету

СИЛАБУС

ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

(Повна і точна назва освітнього компонента)

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
українознавства та гуманітарної підготовки

Полтава -2026

1.ВІДОМОСТІ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Характеристика	Опис
Статус компонента	Обов'язковий
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	I2 Медицина
Освітня програма	Медицина
Курс та семестр	Курс 2 , Семестр(и) вивчення - III
Обсяг (кредити/години)	3 кредити ЄКТС / 90 годин. З них: лекції (год.) – 6 годин семінарські заняття (год.) – 24 години самостійна робота (год.) – 60 годин
Вид підсумкового контролю	ПМК

2. ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧА/ КОМАНДУ ВИКЛАДАЧІВ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	- кандидат педагогічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри українознавства та гуманітарної підготовки О.М.Шевченко
Профайл викладача (викладачів)	https://ukrstudy.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	050-087-46-15 Шевченко О.М.
E-mail:	shevchenko.36028@gmail.com
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://ukrstudy.pdmu.edu.ua/

3. АНОТАЦІЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА І ПРЕРЕКВІЗИТИ

Анотація: «Основи педагогіки вищої школи» – навчальна дисципліна, що передбачає ознайомлення студентів із теоретичними і методичними основами організації освітнього процесу в закладах вищої освіти, сучасними уявленнями про цілі, цінності та принципи педагогічної освіти, особливостями навчання і виховання здобувачів освіти, традиційними та інноваційними підходами до їх реалізації.

Особлива увага приділяється застосуванню педагогічних знань і вмінь у професійній діяльності майбутніх медичних фахівців: ефективній професійній комунікації, установленню конструктивної взаємодії з пацієнтами, їх навчання та консультуванню, формуванню мотивації до збереження і зміцнення здоров'я, профілактики захворювань, дотримання рекомендацій медичних працівників та відповідального ставлення до власного здоров'я.

Дисципліна спрямована на формування педагогічної, комунікативної та професійної компетентностей майбутніх фахівців системи охорони здоров'я, розвиток навичок професійної взаємодії з пацієнтами, їхніми родичами, колегами та іншими учасниками освітнього й лікувально-профілактичного процесу, педагогічної культури, емпатії, рефлексії та готовності до постійного особистісного і професійного самовдосконалення.

Предмет вивчення навчальної дисципліни – теоретичні й методичні основи організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; сучасні теорії про цілі, цінності та принципи педагогічної освіти; закономірності, принципи, форми та методи навчання і виховання здобувачів вищої освіти; традиційні та інноваційні педагогічні технології; особливості професійної комунікації, педагогічної взаємодії та застосування педагогічних знань у професійній діяльності майбутніх медичних фахівців.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Основи педагогіки вищої школи» ґрунтується на знаннях, уміннях і навичках, сформованих у процесі попереднього навчання, зокрема:

а) базових знаннях із загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін, необхідних для розуміння основ педагогіки, психології, освіти та професійної комунікації;

б) сформованих мовних і комунікативних уміннях, необхідних для професійної взаємодії майбутнього фахівця з пацієнтами, їхніми батьками або законними представниками, колегами та іншими учасниками лікувально-діагностичного процесу;

в) здатності до міжособистісної взаємодії, критичного мислення, самоосвіти і професійного саморозвитку;

г) базових знаннях про людину, її психологічні та соціальні особливості, що створюють підґрунтя для подальшого опанування педагогічних засад професійної діяльності;

д) знання з філософії, історії та культури, української мови (за професійним спрямуванням), психології, соціології, етики та деонтології, а також базових професійно орієнтованих дисциплін відповідно до спеціальності.

Постреквізити. Знання, уміння і навички, сформовані під час вивчення дисципліни «Основи педагогіки вищої школи», інтегруються з іншими професійно орієнтованими дисциплінами і клінічними дисциплінами, у процесі вивчення яких педагогічні знання застосовуються для професійної комунікації, консультування, навчання пацієнтів, формування прихильності до лікування і профілактики, роботи в команді, а також для організації власної навчальної та професійної діяльності.

Дисципліна сприяє подальшому розвитку професійної мовної та комунікативної компетентності, педагогічної культури, навичок самоосвіти й професійного самовдосконалення майбутнього спеціаліста.

4. МЕТА І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

4.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» є формування педагогічної компетентності студентів медичного університету, необхідної для ефективної професійної, освітньої, консультативної та просвітницької діяльності, усвідомленого використання педагогічних знань у професійній взаємодії та готовності до розв'язання складних професійних і педагогічних завдань в умовах невизначеності, проведення досліджень та впровадження інновацій.

Мета дисципліни передбачає:

- формування системи теоретичних знань і практичних умінь у галузі педагогіки вищої школи, необхідних для професійної діяльності майбутнього лікаря;
- розвиток здатності застосовувати педагогічні знання для організації ефективної професійної комунікації, психологічної просвіти, навчання і взаємодії з пацієнтами, їхніми родичами, здобувачами освіти, медичними працівниками та іншими учасниками освітнього й лікувально-діагностичного процесу;
- формування готовності до аналізу та розв'язання складних педагогічних проблем, прийняття обґрунтованих рішень і використання інноваційних підходів у професійній діяльності;
- розвиток критичного, системного і креативного мислення, комунікативної культури й здатності до професійної рефлексії;
- сприяння усвідомленню ролі лікаря у формуванні культури здоров'я, психологічної грамотності та відповідального ставлення до власного і громадського здоров'я;
- забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку та реалізації місії Полтавського державного медичного університету.

Основні завдання навчальної дисципліни такі:

- усвідомлення значущості педагогіки вищої школи для професійної діяльності лікаря, зокрема його освітньої, консультативної, просвітницької та викладацької роботи;
- формування системних знань про предмет, основні категорії, закономірності та принципи педагогіки вищої школи, теорію навчання (дидактику) і теорію виховання;
- формування цілісного уявлення про сутність, структуру, функції та творчий характер професійно-педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти;

- оволодіння основами організації освітнього процесу в закладі вищої освіти, сучасними методами, формами і технологіями навчання;
- засвоєння психолого-педагогічних і мовно-етичних основ професійної комунікації лікаря;
- формування навичок ефективної вербальної та невербальної комунікації, педагогічної взаємодії, активного слухання, конструктивного діалогу і професійного зворотного зв'язку;
- формування здатності застосовувати педагогічні підходи в медичній просвіті, роботі з пацієнтами, родичами пацієнтів, медичним персоналом і здобувачами освіти;
- розвиток умінь аналізувати педагогічні ситуації, визначати проблеми, прогнозувати можливі наслідки професійної взаємодії та обґрунтовувати шляхи їх розв'язання;
- формування навичок педагогічної техніки, зокрема саморегуляції, управління емоційним станом, установлення мовного і немовного контакту, ефективного представлення інформації та публічного виступу;
- формування установки на безперервний особистісний і професійний розвиток, самоосвіту, професійну рефлексію і самовдосконалення;
- опанування навичок творчого й обґрунтованого використання сучасних педагогічних технологій, методів активного навчання, цифрових освітніх ресурсів та інноваційних підходів;
- формування здатності організовувати індивідуальну і групову взаємодію, ефективно працювати в команді та конструктивно вирішувати конфліктні ситуації;
- розвиток умінь використовувати педагогічні знання у професійному спілкуванні та побудові ефективних взаємин з іншими суб'єктами освітнього і медичного середовища;
- формування відповідального ставлення до професійної діяльності, дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики, толерантності, поваги до гідності особистості та прав людини;
- розвиток готовності до застосування набутих педагогічних знань у практичній діяльності та адаптації професійних підходів до різноманітних і змінних умов сучасного медичного й освітнього середовища.

4.2. Компетентності та результати навчання з метою реалізації Цілей сталого розвитку і згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок із нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання в Стандарті).

Із метою реалізації Цілей сталого розвитку і згідно з ОПП дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

- *інтегральна*: здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі, дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії;
- *загальні*: ЗК 1– здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;

- ЗК 2– здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
 ЗК 4– знання і розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності;
 ЗК 10– здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- *спеціальні (фахові, предметні):*
 СК 2– здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їхніх результатів;
 СК 3– здатність до встановлення попереднього і клінічного діагнозу захворювання;
 СК 6– здатність до визначення принципів і характеру лікування та профілактики захворювання;
 СК 17– здатність до оцінювання впливу довкілля, соціально-економічних і біологічних детермінант на стан здоров'я, індивідуума, сім'ї, популяції;
 СК 25– дотримання професійної та академічної доброчесності, несення відповідальності за достовірність отриманих наукових результатів.

Програмні результати навчання

ПРН 1 – мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Уміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності;
 ПРН 2 – розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук на рівні, достатньому для виконання професійних завдань у сфері охорони здоров'я;
 ПРН 3 – спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини і дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання.

5. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ І РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Педагогіка як наука. Загальні засади педагогіки вищої медичної освіти. Предмет і основні категорії педагогіки. Сутність педагогіки як науки. Завдання педагогіки вищої школи. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук, її роль у процесі євроінтеграції і модернізації вищої освіти України. Категорії педагогіки вищої школи: професійне виховання, вища освіта, навчання впродовж дослідження, формування і розвиток особистості здобувача як суб'єкта навчання й майбутнього медичного фахівця; освітній процес, професійне самовиховання. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими галузями знань. Актуальні проблеми теорії та практики сучасної педагогіки вищої школи. Питання визначення й освоєння сучасного змісту вищої медичної освіти.	2

2	Дидактичні основи освітнього процесу у вищій медичній школі. Організація навчального процесу в системі вищої медичної освіти. Поняття дидактики, її предмет і функції. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання. Історія становлення й розвитку дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками. Загальна теорія навчання і методики окремих предметів з основ загальнобіологічних і медичних наук, їхній взаємозв'язок. Методичне забезпечення організації навчального процесу. Організація аудиторної роботи зі студентами. Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів. Організація навчально-дослідної роботи студентів. Форми виховної роботи зі студентами. Організація праці викладача. Роль кафедри в організації освітнього процесу.	2
3	Методичні основи викладання навчальних дисциплін у вищій медичній школі. Методика читання лекцій. Методика проведення практичних і семінарських занять. Методика оцінки знань, умінь і навичок здобувачів. Методичні основи організації тестового контролю знань. Методика організації практичної підготовки майбутніх медичних фахівців.	2
	Разом	6 годин

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
	Змістовий модуль 1. Педагогіка в професійній підготовці медиків	
1	Основи педагогіки у професійній підготовці майбутніх лікарів. Закономірності й механізми освітньої діяльності. Місце педагогіки як міждисциплінарної галузі наукового знання у процесі підготовки лікарів-педагогів. Становлення і сучасний стан педагогіки. Педагогіка як наука: предмет, завдання, методи дослідження. Педагогічні основи професійної підготовки сучасного фахівця.	2
	Змістовий модуль 2. Педагогічні основи освітньої діяльності	
2	Педагогічні основи освітньої діяльності. Особистісно-орієнтований освітній процес. Суб'єкти освітнього процесу. Освітній процес як соціальна й діяльнісна система. Теорія навчання. Концепція розвитку і навчання Л. Виготського. Особистісно-діяльнісний підхід до організації освітнього процесу. Компетентнісний підхід до освітніх результатів. Загальні й специфічні компетентності. Двостороння єдність навчання – учіння в освітньому процесі. Розвиток пізнавальної сфери й інтелекту особистості. Стратегії формування нових знань і здібностей. Розвивальне навчання в освітніх процесах. Психолого-педагогічні характеристики суб'єктів освітнього процесу. Формування особистості залежно від типу провідної діяльності в концепціях розвитку особистості.	2
	Змістовий модуль 3. Педагогічні проблеми навчальної діяльності	
3	Психологічні та педагогічні проблеми навчальної діяльності. Загальна характеристика навчальної діяльності. Теоретичні основи навчальної діяльності. Структура і предметний зміст навчальної	2

	діяльності. Компонентний склад структурної організації навчальної діяльності. Вікова характеристика суб'єктів навчальної діяльності. Научуваність – найважливіша характеристика суб'єктів навчальної діяльності, її критерії та показники.	
4	Загальна характеристика і системна організація навчання мотивації. Основні підходи до дослідження мотивації. Психологічні та педагогічні чинники, що впливають на процес навчання. Засвоєння – центральна ланка навчальної діяльності. Загальна характеристика і структурна організація засвоєння. Формування інтегративних навичок в процесі засвоєння. Критерії сформованості навичок. Самостійна робота – найвища форма навчальної діяльності.	2
Змістовий модуль 4. Педагогічна діяльність у медичному закладі вищої освіти		
5	Педагогічна діяльність у медичному закладі вищої освіти. Управління педагогічною діяльністю. Методологічна структура педагогічної діяльності. Загальна характеристика педагогічної діяльності. Педагогічні функції та вміння. Психологічна характеристика педагогів. Індивідуально-особистісні особливості педагогів. Стили педагогічної діяльності. Професія педагога і педагогічні здібності. Педагогічне проєктування і педагогічні технології. Алгоритм системного моделювання навчально-виховного процесу в медичному закладі вищої освіти. Психологічні й дидактичні основи побудови інтегрованих навчальних курсів як критерії ефективності педагогічної діяльності. Розроблення інтегрованого навчального курсу – основа вдосконалення навчально-виховного процесу в медичному закладі вищої освіти. Психологічний аналіз навчального заняття в діяльності викладача.	2
6	Навчально-педагогічне співробітництво в освітньому процесі медичного навчального закладу. Спілкування в освітньому процесі медичного навчального закладу. Навчально-педагогічна співпраця як сучасна тенденція в освіті. Взаємодія як категорія. Її основні характеристики. Вплив співпраці на навчальну діяльність. Спілкування як форма взаємодії. Педагогічне спілкування як форма взаємодії суб'єктів освітнього процесу. Психологічний аналіз педагогічного спілкування. Діалог і монолог у педагогічному спілкуванні. Бар'єри в педагогічній взаємодії, спілкуванні й навчально-педагогічній діяльності. Провідні напрями ускладнень у педагогічній взаємодії. Синтонічна модель педагогічного спілкування в процесі навчально-педагогічної діяльності.	2
7	Педагогічні технології у вищій медичній школі. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю здобувачів медичної освіти. Поняття педагогічної технології та її класифікація. Кредитно-модульна технологія навчання. Дистанційна технологія навчання. Проєктування педагогічних технологій. Концептуальні основи управління навчально-творчою діяльністю студентів медичних закладів вищої освіти. Педагогічні закономірності та принципи управління навчально-творчою діяльністю студентів медичних ЗВО. Дворівнева педагогічна технологія управління навчально-творчою діяльністю студентів медичних закладів вищої освіти.	2
Змістовий модуль 5. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг		

8	Сучасна система спеціальних освітніх послуг. Сутність та особливості корекційно-розвивального навчання. Галузі корекційно-розвивального навчання. Предмет, завдання і понятійно-категоріальний апарат корекційно-розвивальної педагогіки. Перспективи розвитку корекційно-розвивальної педагогіки в Україні. Диференціація системи закладів для осіб, що потребують корекції розвитку. Можливості інтегрованого й інклюзивного навчання і виховання осіб, що потребують корекції розвитку. Ментальна корекція в умовах війни.	2
9	Педагогічні системи освіти осіб із вадами слуху. Особливості розвитку, навчання та виховання осіб із порушеннями слухової функції. Роль слуху в розвитку людини. Причини виникнення і класифікація порушень слухової функції. Навчання й виховання осіб із порушеннями слухової функції у спеціальних закладах. Організація допомоги особам із порушеннями слуху в умовах вищої школи.	2
10	Особливості розвитку, навчання та виховання осіб із порушеннями зорової функції. Порушення зору як психолого-педагогічна проблема. Класифікація порушень зорової функції та причини їх виникнення. Навчання і виховання осіб із порушеннями зорової функції у спеціальних закладах. Організація допомоги особам із порушеннями зору в умовах вищої школи.	2
11	Особливості розвитку, навчання та виховання осіб із порушеннями опорно-рухової системи. Сутність, етіологія і патогенез порушень опорно-рухової системи. Психолого-педагогічна характеристика осіб із порушеннями опорно-рухової системи. Навчання й виховання осіб із порушеннями опорно-рухової системи у спеціальних закладах. Корекційні прийоми реалізації індивідуального підходу до осіб із порушеннями опорно-рухової системи в умовах інтегрованого навчання.	2
12	ПМК	2
	Разом	24 години

Самостійна робота

Тема	Кількість годин	Вид контролю
Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	30	Поточний
Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік):		
Система педагогічних наук. Педагогіка і медицина	2	Поточний
Методи науково-педагогічних досліджень	2	Поточний
Історія, сучасний стан і перспективи розвитку вищої медичної освіти України	2	Поточний
Педагогічні погляди Демокріта, Сократа, Платона, Аристотеля	2	Поточний

Основні види навчальних занять і методи навчання	2	Поточний
Методологічні й методичні основи активізації освітнього процесу у вищій медичній школі	2	Поточний
Особистісно-орієнтований освітній процес	2	Поточний
Студент як суб'єкт навчальної діяльності	2	Поточний
Методологічні й методичні основи активізації освітнього процесу у вищій медичній школі	2	Поточний
Загальна характеристика і системна організація основи управління навчально-творчою діяльністю здобувачів медичної освіти	2	Поточний
Управління педагогічною діяльністю	2	Поточний
Культура педагогічного спілкування у вищому медичному навчальному закладі	2	Поточний
Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю здобувачів вищої медичної освіти	2	Поточний
Теорії виховання у вищій медичній школі. Проблеми виховання сучасної молоді	2	Поточний
Педагогічна майстерність викладача та шляхи її формування	2	Поточний
Разом	60	

Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до підсумкового контрольного заходу

1. Предмет і основні категорії педагогіки. Сутність педагогіки як науки.
2. Завдання педагогіки вищої медичної школи. Місце педагогіки вищої медичної школи в системі педагогічних наук.
3. Розвиток педагогіки вищої медичної школи як самостійної педагогічної науки.
4. Концепції вітчизняних педагогів (Г.С. Сковорода, Г.Г. Ващенко, В.О. Сухомлинський).
5. Ідеї В. Вернадського в освіті. Проблеми вищої медичної школи у педагогічній спадщині М. Пирогова.
6. Сучасний стан педагогіки. Технологія дистанційного навчання. Сучасні інформаційні технології навчання.
7. Процес освітньої євроінтеграції в Україні.
8. Модернізація вищої медичної освіти. Компетентнісні засади як підґрунтя модернізації.
9. Компетентнісний підхід як нова парадигма вищої медичної освіти України.
10. Принципи навчання в медичному закладі вищої освіти. Методи організації навчального процесу у вищій медичній школі.
11. Сутність і структура педагогічного процесу. Закономірності та принципи педагогічного процесу.
12. Педагогічні технології. Моделі навчальних технологій у вищій медичній школі. Педагогічна діяльність викладача медичного закладу вищої освіти.

13. Державний стандарт вищої освіти.
14. Системи вищої медичної освіти за кордоном. Сучасний стан і перспективи розвитку медичної освіти в найбільш розвинених країнах.
15. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг.
16. Поняття про дидактику вищої школи. Основні категорії дидактики.
17. Сучасні системи навчання в медичному закладі вищої освіти. Сутність і класифікація педагогічних технологій.
18. Навчальна лекція і методика її викладання. Семінарські та практичні заняття, методика їх проведення.
19. Педагогічні інновації в медичному закладі вищої освіти. Інноваційні види навчання.
20. Мета і завдання виховання в медичному закладі вищої освіти.
21. Науково-педагогічна діяльність викладача вищої школи, її структура і моделі втілення.
22. Типологія стилів викладацької діяльності викладача медичного закладу вищої освіти.
23. Мовна культура в науковому і навчальному спілкуванні викладача.
24. Педагогічне спілкування викладача медичного закладу вищої освіти. Класифікація стилів і моделей спілкування.
25. Медична педагогіка як форма організації освітнього процесу в медичному закладі вищої освіти.
26. Медико-педагогічна традиція в авторських концепціях М.І. Пирогова, І.П. Павлова, І.О. Сікорського, В. М. Кащенко («лікувальна педагогіка»), Л.С. Виготського.
27. Зв'язок педагогіки з медициною. Проблеми цивілізації як чинник сучасних хвороб.
28. Досвід закордонної системи лікувально-профілактичних шкіл. Орієнтація профілактичних занять лікарів на різні групи населення.
29. Безперервна освіта лікаря. «Етичний кодекс лікаря України» про необхідність безперервного самовдосконалення і підвищення кваліфікації медиками.
30. Сутність і особливості корекційно-розвивального навчання.

Перелік практичних навичок до підсумкового контрольного заходу

- демонструє знання психолого-педагогічних і комунікаційних теорій, теорій навчання й виховання, провідних напрямів і перспектив розвитку освіти та педагогічної науки в Україні;
- знає й розуміє концепції, принципи, сучасні методи, прийоми і форми організації освітнього процесу, в тому числі, різномірних груп здобувачів освіти, відповідно до вимог стандарту базової освіти;
- демонструє знання й розуміння методів навчання і забезпечує їх використання в освітньому процесі;
- уміє планувати й організовувати процес навчання здобувачів, застосовувати сучасні методи навчання і форми організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів; обирати й застосовувати методичне і дидактичне забезпечення;
- знає й розуміє індивідуальні особливості навчання різномірних груп

- здобувачів, демонструє готовність застосовувати диференційований підхід до їх навчання, організовувати освітній процес з урахуванням їхніх особливих потреб;
- уміє виконувати моніторинг і діагностику освітніх досягнень здобувачів, застосовуючи ефективні методи контролю, у тому числі за допомогою комп'ютерного тестування.

Методи навчання

На семінарських заняттях застосовуються три групи методів навчання: словесні (вербальні), наочні, практичні:

- **словесні (вербальні) методи навчання:** лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж;
- **наочні методи:** спостереження, використання посібників, ілюстрацій, презентацій;
- **практичні методи:** виконання індивідуальних письмових завдань.

Максимальна ефективність навчання може бути досягнута лише за умови раціонального (системного) поєднання різних методів.

Активні методи навчання

- тематичні дискусії;
- мозковий штурм;
- круглий стіл
- аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод);
- імітаційні завдання;
- метод проєктування;
- проблемний виклад;
- частково-пошукові, дослідницькі, евристичні методи;
- презентації;
- ділові ігри та ін.

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма.
2. Електронні версії мультимедійних презентацій лекцій.
3. Список підручників, навчальних і навчально-методичних посібників та іншої навчальної літератури, рекомендованої для вивчення дисципліни на поточний навчальний рік.
4. Тести для перевірки виконання самостійної роботи студентів.
5. Мультимедійні презентації (за необхідності).

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

6.1. Політика освітнього компонента та академічна доброчесність:

Навчальна дисципліна «Основи педагогіки вищої школи» розроблена відповідно до чинної нормативно-правової бази України у сфері вищої освіти та нормативних документів Полтавського державного медичного університету (ПДМУ), що регламентують організацію та здійснення освітнього процесу.

Реалізація освітнього процесу з дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті:
(https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/EXHOB4YrpFJqaaUWjwI3e7GhMA6TcAWDd7yVXYjO.pdf).

Політика дисципліни спрямована на формування у здобувачів вищої освіти здатності до свідомого й системного засвоєння теоретичних знань, їх аналізу, узагальнення та систематизації, застосування набутих знань для розв'язання проблемних і педагогічних ситуацій, презентації результатів навчальної діяльності, розвитку критичного та креативного мислення, аргументованого висловлення й обґрунтування власної позиції.

Організація навчання передбачає відвідування лекційних і семінарських занять відповідно до навчального плану та розкладу, систематичну підготовку до занять, виконання самостійних завдань, а також опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури. Розклад занять доступний за посиланням: (<https://www.pdmu.edu.ua/storage/shedule/files/02iqLhjJmK2KDa8rHScJaTuCIfqeCwWI1FAFUcTo.pdf>).

Самостійна робота є невід'ємною складовою освітнього процесу та організовується відповідно до Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Полтавському державному медичному університеті: (https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/pA4e0X3ke7nhuMkZbATEoLhDsEVAJsVrQtqiFjI.pdf).

Підготовка до семінарських занять передбачає ознайомлення з програмою дисципліни, опрацювання теоретичного матеріалу та рекомендованих джерел, виконання навчальних завдань і самостійне вивчення питань, визначених для опрацювання. Семінарські заняття спрямовані на поглиблення теоретичної підготовки, розвиток педагогічної культури, професійного світогляду, комунікативних умінь, критичного мислення та здатності до конструктивного обговорення педагогічних проблем.

Під час проведення семінарських занять передбачається створення сприятливого освітнього середовища, заснованого на принципах партнерської взаємодії, взаємоповаги, толерантності, співпраці та взаємодопомоги. Здобувачі вищої освіти повинні поважати погляди інших учасників освітнього процесу, дотримуватися правил роботи в групі та бути готовими до командної діяльності. Заохочуються самостійність суджень, творча ініціатива, креативність та індивідуальний підхід до виконання навчальних завдань.

Виконання навчальних завдань має відповідати принципам академічної доброчесності та передбачати самостійність їх виконання. У разі використання ідей, положень, тверджень, результатів досліджень, статистичних даних або

інших матеріалів обов'язковим є належне посилання на відповідні джерела. Не допускаються плагіат, академічне шахрайство, неправомірне використання результатів інтелектуальної діяльності інших осіб та інші порушення академічної доброчесності.

Зазначені вимоги визначаються Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету: (https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/WwK8jif9Fb1SzyjXCStiqjWVma t8x3J9QFHekKWx.pdf).

Для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами виконання навчальних вимог здійснюється з урахуванням їхніх індивідуальних освітніх потреб, можливостей та особливостей організації навчання.

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим. У разі пропуску заняття його відпрацювання здійснюється відповідно до Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті: (https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/Tw1ZR7sjAmDI8i0uE6kRX5q2F80J6AiwtZ2dvVlQ.pdf).

Використання мобільних телефонів, планшетів, ноутбуків та інших цифрових пристроїв під час занять допускається з навчальною метою, зокрема під час інтерактивних форм роботи та виконання завдань, передбачених викладачем.

Оцінювання результатів навчання здійснюється з урахуванням рівня теоретичної підготовки здобувача, активності та результативності роботи на заняттях, якості виконання індивідуальних завдань, результатів самостійної роботи, а також здатності застосовувати набуті знання для аналізу та розв'язання педагогічних проблемних ситуацій.

За відповідним рішенням та/або наказом ректора організація освітнього процесу з дисципліни може здійснюватися із застосуванням дистанційних технологій навчання відповідно до Положення про дистанційну форму навчання в Полтавському державному медичному університеті: (https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/03JNND8llh5H8KhDdFbMIJPEIQnAzB7UNwxCvRGy.pdf).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися норм академічної етики, правил професійної поведінки, бути дисциплінованими, відповідальними та уважними під час освітнього процесу. Організація навчальної діяльності здійснюється з урахуванням Правил внутрішнього розпорядку для учасників освітнього процесу Полтавського державного медичного університету: (https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/ycZUUg0fZUvD4QBZ4a18PWhTNJH8AbU6fANHfFAF.pdf).

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на принципах академічної доброчесності, студентоцентрованості, системності, відповідальності, партнерської взаємодії та активної участі здобувачів вищої освіти в освітньому процесі. Її реалізація спрямована на формування педагогічної компетентності, професійного світогляду, культури педагогічної взаємодії, критичного мислення та готовності до безперервного професійного розвитку.

Процедура оскарження результатів складання підсумкового модульного контролю

Здобувач освіти подає заяву щодо оскарження особисто в день оголошення результатів підсумкового оцінювання декану факультету. Апеляційна комісія створюється наказом ректора в разі надходження письмової заяви здобувача вищої освіти щодо оскарження результату підсумкового семестрового контролю з дисципліни. Апеляційна заява має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного робочого дня після її подання. Повторне чи додаткове опитування студента апеляційною комісією заборонено. Для розгляду апеляції до апеляційної комісії подається журнал обліку поточної успішності й відвідування практичних занять. На усному ПМК здобувачу вищої освіти, за рішенням комісії, може бути надана можливість повторно скласти підсумковий контроль членам апеляційної комісії за новим білетом із комплекту білетів із дисципліни. Для об'єктивності та прозорості білет, за яким студент уперше складав підсумковий контроль, вилучається з комплекту. Після закінчення засідання апеляційної комісії протокол із висновками щодо оцінювання екзаменаційних відповідей здобувача вищої освіти підписують усі члени апеляційної комісії. Результати апеляції оголошують здобувачу вищої освіти негайно після закінчення розгляду його роботи (обговорення відповідей), про що здобувач вищої освіти особисто робить відповідний запис у протоколі засідання апеляційної комісії. Рішення апеляційної комісії приймають більшістю голосів від загального складу комісії. У разі рівної кількості голосів "за" і "проти" приймається рішення, яке підтримав голова комісії. У разі відсутності здобувача вищої освіти на засіданні апеляційної комісії секретар комісії робить відповідний запис у протоколі засідання апеляційної комісії. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: - «попереднє оцінювання знань здобувача вищої освіти на екзамені (семестровій підсумковій атестації, підсумковому модульному контролі) відповідає рівню якості знань студента з даної навчальної дисципліни і не змінюється»; - «попереднє оцінювання знань здобувача вищої освіти на екзамені (семестровій підсумковій атестації, підсумковому модульному контролі тощо) не відповідає рівню якості знань здобувача вищої освіти з даної навчальної дисципліни і заслуговує іншої оцінки (указується нова оцінка відповідно до чинної в ПДМУ шкали оцінювання результатів підсумкового контролю), але не нижчої за отриману на екзамені. Якщо в результаті розгляду апеляції апеляційна комісія приймає рішення про зміну попередніх результатів підсумкового контролю, нову оцінку знань студента виставляють цифрою і прописом відповідно за шкалою оцінювання результатів підсумкового контролю ПДМУ, спочатку в протоколі апеляційної комісії, а потім виправляють коректурним способом – в екзаменаційній роботі, у відомості підсумкового контролю знань і в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти і записують у журналі реєстрації апеляцій. Нову оцінку у відомості підсумкового контролю знань, екзаменаційній роботі й індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти підписує голова апеляційної комісії.

Неформальна освіта може здійснюватися в формах професійних курсів або тренінгів, майстер-класів, семінарів, професійного стажування, онлайн-курсів, вебінарів, громадської освіти тощо і є доповненням та/або альтернативою формальної освіти. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження

досягнутих здобувачем програмних результатів навчання. Визнанню підлягають результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти, що відповідають програмним результатам навчання освітньої компоненти або її розділу, теми (тем), які передбачені робочою програмою (силабусом) даної навчальної дисципліни.

Для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в межах освітнього компонента, здобувач подає завідувачу відповідної кафедри такі документи: - заяву; - копії документів, що підтверджують участь здобувача у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи тощо, які підтверджують ті вміння, які здобувач отримав під час навчання). Перезарахування і визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в межах освітнього компонента, затверджується на засіданні кафедри. Для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, з освітнього компонента в цілому, здобувач подає декану відповідного факультету (керівнику структурного підрозділу) заяву і завірені копії документів, що підтверджують неформальне навчання. Розпорядженням декана факультету створюється комісія, яка визначає форми і строки проведення визнання результатів навчання та визначає валідність отриманих результатів.

6.2. Розподіл балів за види навчальної діяльності та зв'язок із ПРН

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» здійснюється відповідно до Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

(https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/6TdcP23hyEkS7hqbJXdx yJVvURg4ZBljhCLVpOoU.pdf).

Поточний контроль здійснюється викладачем систематично на кожному аудиторному занятті. Його мета – коригування педагогічних технологій та планування самостійної роботи здобувачів.

Матриця відповідності методів контролю конкретним Програмним результатам навчання (ПРН)

№	Тема практичного заняття	ПРН	Метод / форма контролю
Змістовий модуль 1. Педагогіка в професійній підготовці медиків			
1	Основи педагогіки у професійній підготовці майбутніх лікарів.	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань
Змістовий модуль 2. Педагогічні основи освітньої діяльності			
2	Педагогічні основи освітньої діяльності. Особистісно-орієнтований освітній процес. Суб'єкти освітнього процесу.	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань
Змістовий модуль 3. Педагогічні проблеми навчальної діяльності			
3	Психологічні та педагогічні проблеми навчальної діяльності	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових

			завдань
4	Загальна характеристика і системна організація навчання мотивації. Основні підходи до дослідження мотивації.	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань
Змістовий модуль 4. Педагогічна діяльність у медичному закладі вищої освіти			
5	Педагогічна діяльність у медичному закладі вищої освіти. Управління педагогічною діяльністю	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань
6	Навчально-педагогічне співробітництво в освітньому процесі медичного навчального закладу. Спілкування в освітньому процесі медичного навчального закладу.	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань
7	Педагогічні технології у вищій медичній школі. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю здобувачів медичної освіти.	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань
Змістовий модуль 5. Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг			
8	Сучасна система спеціальних освітніх послуг. Сутність та особливості корекційно-розвивального навчання.	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань
9	Педагогічні системи освіти осіб із вадами слуху. Особливості розвитку, навчання та виховання осіб із порушеннями слухової функції.	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань
10	Особливості розвитку, навчання та виховання осіб із порушеннями зорової функції.	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань
11	Особливості розвитку, навчання та виховання осіб із порушеннями опорно-рухової системи.	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань
12	ПМК	ПРН-1, 2, 3	Опитування, виконання тестових завдань

Уніфікована матриця поточного оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях, а також під час перевірки та захисту результатів самостійної роботи:

Оцінка	Знання (когнітивний вимір)	Уміння та навички (праксеологічний вимір)	Комунікація (інтерактивний вимір)	Автономність та відповідальність
Відмінно (5)	Глибоко та концептуально володіє матеріалом, критично осмислює сучасні теорії на основі доказової медицини	Бездоганно виконує практичні маніпуляції згідно з протоколами. Самостійно розв'язує клінічні задачі	Демонструє високий рівень емпатії. Логічно та аргументовано доносить результати обстеження до фахівців та	Виявляє абсолютну автономність у прийнятті клінічних рішень. Бере на себе повну відповідальність. Дотримується

			пацієнтів.	медичної етики
Добре (4)	Системно володіє матеріалом, правильно розуміє причинно-наслідкові зв'язки, але допускає окремі неточності у другорядних деталях.	Виконує маніпуляції з незначними помилками, які самостійно виправляє. Успішно розв'язує стандартизовані задачі	Комунікація ефективна, проте побудова складної аргументації іноді потребує навідних запитань	Здатний до самостійної роботи. При прийнятті рішень у нетипових випадках потребує незначної консультації викладача.
Задовільно (3)	Володіє лише базовим мінімумом знань. Матеріал відтворюється переважно репродуктивно.	Маніпуляції виконуються невпевнено, потребує втручання викладача. Розв'язує лише найпростіші задачі.	Відчуває труднощі у формулюванні діагнозу та аргументації. Лексикон обмежений.	Потребує покрокового керівництва. Самостійне прийняття клінічних рішень ускладнене.
Незадовільно (2)	Знання фрагментарні, містять грубі фактологічні помилки. Відсутнє розуміння базових концепцій.	Не здатен самостійно виконати маніпуляції або вирішити базову клінічну задачу.	Комунікативні навички не сформовані. Порушує принципи деонтології.	Уникає прийняття рішень. Демонструє безвідповідальне ставлення до навчального процесу.

Ця таблиця є базовим інструментом для викладачів при оцінюванні здобувачів на кожному занятті. Оцінка «відмінно» (5) виставляється лише за умови відмінної відповідності всім чотирьом дескрипторам НРК, «добре» (4) – за наявності дрібних похибок в одному з дескрипторів, «задовільно» (3) – за умови опанування мінімальним порогом компетентності, «незадовільно» (2) – якщо хоча б за одним із дескрипторів зафіксовано повне недосягнення результатів навчання.

Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться.

Наявність оцінки «2» за поточну успішність не позбавляє здобувача освіти права допуску до підсумкового модульного контролю з допустимою мінімальною кількістю балів за поточну успішність.

Здобувач освіти не має право перескладати поточні оцінки «2», якщо він має мінімальну суму балів для допуску до контрольних заходів. Поточні оцінки «3» або «4» не перескладаються. Здобувач освіти зобов'язаний перескладати «2» в разі, якщо середній бал поточної успішності за модуль не досягає мінімального (3,0) для допуску до ПМК та з окремих тем, визначених відповідною кафедрою як обов'язкові для перескладання на позитивну оцінку.

Дозвіл на відпрацювання поточної оцінки «2» надає завідувач кафедри лише з метою досягнення здобувачем освіти мінімальної кількості балів для допуску до підсумкового контролю, але не пізніше початку нового семестру.

Стандартизований перелік завдань для перескладання «2» регламентується робочою навчальною програмою. Перескладання здійснюється викладачу, призначеному завідувачем кафедри, за графіком консультацій і відпрацювань пропущених занять.

Викладач оцінює роботу здобувача на занятті, ураховуючи три обов'язкові етапи:

1. Теоретична готовність:

- усного опитування й обговорення теоретичних питань;
- участі здобувача в дискусіях і проблемному обговоренні;
- виконання тестових завдань.

2. Практична діяльність:

- аналізу та розв'язання педагогічних ситуацій;
- виконання індивідуальних і творчих завдань;
- презентації результатів самостійної та навчально-дослідницької роботи.

3. Аналітичне мислення і комунікативна компетенція:

- здатності аргументовано формулювати й обґрунтовувати власну позицію;
- уміння застосовувати педагогічні знання для аналізу конкретних освітніх ситуацій.

На семінарському занятті основна увага приділяється здатності здобувача аналізувати і синтезувати інформацію з розрізнених наукових джерел, вести конструктивну професійну дискусію, презентувати результати індивідуальних наукових пошуків та аргументовано відстоювати власну позицію. Найвищим балом (оцінкою «відмінно») оцінюється робота, що містить глибокі елементи критичного мислення, навички роботи з англomовною літературою і здатність аналізувати інформацію.

Особлива увага під час поточного контролю приділяється самостійності, логічності та аргументованості відповіді, здатності здобувача аналізувати й синтезувати інформацію з різних наукових джерел, здійснювати критичне осмислення педагогічних проблем, вести конструктивну професійну дискусію та пропонувати обґрунтовані шляхи розв'язання педагогічних ситуацій.

Результати поточного контролю враховуються під час визначення загального рівня навчальних досягнень здобувача і формування підсумкової оцінки з дисципліни.

Самостійна робота, передбачена тематичним планом разом з аудиторною роботою, контролюється під час поточного оцінювання відповідної теми семінарського заняття. До СРЗ належать: опрацювання додаткових джерел, підготовка наукових доповідей з презентацією, виконання завдань на електронній платформі eAristo. Контроль тем, винесених виключно на самостійну роботу, здійснюється під час підсумкового модульного контролю.

Підсумковий контроль: оцінює рівень досягнення здобувачем ПРН за результатами вивчення всієї освітньої компоненти. Проводиться у формі ПМК.

До ПМК допускають здобувачів, які набрали необхідну мінімальну кількість балів упродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних, семінарських занять, засвоїли теми, винесені для самостійної роботи в межах модуля, і виконали всі вимоги з навчальної дисципліни, передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни.

Результати ПМК оцінюються в балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертуються.

Максимальна кількість балів за ПМК – 80. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним, – 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів. Мінімальна сума балів для допуску до складання ПМК – 72 бали за поточну успішність.

Підсумковий модульний контроль проводиться у формі комплексного завдання, яке включає три складові:

Складова ПМК	Максимальна кількість балів
Теоретичне питання	40 балів
Тестове завдання	20 балів
Розв'язання педагогічної ситуації (задачі)	20 балів
Усього	80 балів

Здобувачі вищої освіти, які за результатами поточної навчальної діяльності мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0, за їхньою згодою можуть бути звільнені від складання ПМК та отримати підсумкову оцінку автоматично відповідно до встановленого порядку оцінювання.

УНІФІКОВАНА ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ СЕРЕДНЬОГО БАЛА ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ РЕЙТИНГОВИМ БАЛАМ У СИСТЕМІ ПДМУ

Середній бал за 4-бальною шкалою	Конвертація в 120-бальну шкалу (поточна успішність з екзамену)	Конвертація в 200-бальну шкалу (для дисциплін із заліком)	Оцінка за національною шкалою	Категорія ЄКТС
5.00	120	200	Відмінно	A
4.85	116	194	Відмінно	A
4.70	113	188	Відмінно	A

4.50	108	180	Відмінно	A
4.40	106	176	Добре	B
4.25	102	170	Добре	B
4.10	98	164	Добре	B
4.00	96	160	Добре	B
3.90	94	156	Добре	C
3.75	90	150	Добре	C
3.50	84	140	Добре	C
3.40	82	136	Задовільно	D
3.25	78	130	Задовільно	D
3.10	74	124	Задовільно	E
3.00	72	120	Задовільно	E
менше 3.00	не допускається	менше 120	Незадовільно	FX/F

**УНІФІКОВАНА ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ БАЛІВ ЗА ПОТОЧНУ УСПІШНІСТЬ,
БАЛАМ ЗА ПМК, ЕКЗАМЕН І ТРАДИЦІЙНІЙ ЧОТИРИБАЛЬНІЙ ОЦІНЦІ**

Середній бал за поточну успішність (A)	Бали за поточну успішність з модуля (A * 24)	Бали за ПМК з модуля (A*16)	Бали за модуль і/або екзамен (A*24 + A*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3

3,05	73	50	123		задовільно
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130		
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	D	
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158	C	4 добре
4	96	64	160		
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176	B	
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180		
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194	A	5 відмінно
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

6.3. Деталізовані критерії та рубрики поточного оцінювання

Під час оцінювання навчальної діяльності здобувача вищої освіти на семінарських заняттях основна увага приділяється рівню сформованості аналітичних, комунікативних і дослідницьких умінь. Зокрема, оцінюються

здатність здобувача самостійно здійснювати пошук, аналіз, зіставлення та синтез інформації з різних наукових джерел; критично осмислювати отриману інформацію; брати участь у конструктивній професійній дискусії; презентувати результати індивідуальної навчально-дослідницької роботи; логічно, послідовно й аргументовано формулювати та обстоювати власну позицію.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється кафедрою за традиційною (національною) чотирибальною шкалою на підставі середнього бала, отриманого здобувачем вищої освіти за всіма модулями, передбаченими освітньою програмою та робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає самостійне опрацювання визначених тем, поглиблення та систематизацію теоретичних знань, а також виконання тестових завдань із використанням електронної освітньої платформи eAristo.

Оцінювання результатів самостійної роботи, теми якої передбачені тематичним планом поряд із відповідною аудиторною роботою, здійснюється в межах поточного контролю знань під час відповідного семінарського заняття.

Результати опрацювання тем, які винесені виключно на самостійну роботу та не включені до тематики аудиторних семінарських занять, перевіряються під час підсумкового модульного контролю (ПМК).

Таким чином, контроль самостійної роботи забезпечує систематичне оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу та врахування результатів індивідуальної освітньої діяльності здобувачів вищої освіти.

Форма підсумкового контролю успішності навчання Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни (освітньої компоненти), вивчення якої завершується підсумковим модульним контролем, є багатокомпонентним інтегральним показником. Цей показник розраховується за

уніфікованою 200-бальною шкалою і формується як середнє арифметичне суми балів, отриманих здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність протягом семестру, та балів, отриманих безпосередньо під час складання практичних навичок на підсумковому семестровому контролі.

Система поточного та підсумкового контролю Формування підсумкової оцінки базується на застосуванні фіксованих вагових коефіцієнтів до різних видів контрольних заходів, що забезпечує збалансовану перевірку як систематичної роботи, так і здатності до узагальнення матеріалу:

1. Ваговий коефіцієнт поточної навчальної діяльності становить 0.60 (60% загального рейтингу). Максимально можлива сума балів, яку здобувач може накопичити протягом семестру за поточну успішність, становить 120 балів.

2. Ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену) становить 0.40 (40% загального рейтингу). Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати безпосередньо на екзамені, становить 80 балів.

Алгоритм розрахунку балів за поточну навчальну діяльність (Ocurrent): Поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється

науково-педагогічним працівником на кожному практичному, семінарському або лабораторному занятті. Оцінювання проводиться за традиційною національною 4-бальною шкалою («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2) з обов'язковим урахуванням уніфікованих дескрипторів компетентностей.

Після завершення вивчення всіх тем освітнього компонента викладач вираховує середнє арифметичне значення всіх поточних оцінок здобувача за семестр за традиційною 4-бальною шкалою (Oaverage), округлюючи показник до двох знаків після коми. Конвертація середнього бала в рейтингові бали за 120-бальною шкалою здійснюється за лінійною формулою:

$$O_{current} = \frac{O_{average} \times 120}{5},$$

де 120 – максимально можлива кількість балів за поточну успішність, а 5 – максимальна оцінка за традиційною національною шкалою.

До складання підсумкового семестрового контролю (екзамену) допускаються виключно ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою (силабусом), відпрацювали всі пропущені заняття та чий середній бал поточної успішності становить не менше 3,00, що після конвертації відповідає мінімальному пороговому значенню у 72 бали. Математичне округлення отриманих балів до цілого числа здійснюється за загальноприйнятими правилами округлення. Механізм інтеграції поточної успішності та результатів екзамену:

Підсумкова оцінка за освітній компонент (Ofinal) є алгебраїчною сумою накопичених поточних балів і балів, отриманих здобувачем безпосередньо на екзамені:

$$Ofinal = O_{current} + O_{exam}$$

Семестровий екзамен вважається складеним, а дисципліна засвоєною лише в разі, якщо на екзамені здобувач набрав не менше 50 балів (незалежно від рівня поточної успішності). Якщо здобувач отримує на екзамені менше 50 балів, екзамен вважається нескладеним, а до відомості вноситься оцінка «FX».

Матриця переведення підсумкової 200-бальної оцінки в національну 4-бальну і літерну шкалу ЄКТС:

Сума підсумкових балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Змістовий опис результативності (ЄКТС)
180-200	Відмінно	A	Здобувач демонструє концептуальне розуміння матеріалу, здатність приймати творчі та автономні клінічні рішення
160-179	Добре	B	Здобувач має міцні, системні знання, але припускається незначних похибок
150-159	Добре	C	Здобувач успішно виконує вимоги за протоколами у

			стандартних ситуаціях
130-149	Задовільно	D	Здобувач опанував матеріал фрагментарно, має значні недоліки при прийнятті нетипових рішень
120-129	Задовільно	E	Мінімально прийнятний рівень: виконання задовольняє лише мінімальним пороговим критеріям компетентності
50-119 (або 50 на екзамені)	Незадовільно	FX	Недостатній рівень: здобувачу надається можливість повторного складання підсумкового контролю для отримання кредитів ЄКТС
0-49	Незадовільно	F	Критично низький рівень: здобувач зобов'язаний пройти повторне вивчення даного освітнього компонента

Ця інтеграційна таблиця є єдиним нормативним стандартом для переведення накопичених балів за 200-бальною шкалою в національну та ЄКТС оцінки для всіх кафедр університету. Вона виключає будь-які самовільні інтерпретації оцінювання на рівні окремих структурних підрозділів ПДМУ і гарантує повну прозорість для здобувачів.

6.4. Порядок і регламент проведення підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю успішності навчання: ПМК.

ПМК здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля з дисципліни і проводиться, як правило, на останньому занятті модуля.

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) результати оцінювання, отримані під час складання ПМК, анулюються й студенту за відповідь виставляється оцінка «незадовільно» (0 – за 200 бальною системою).

Здобувачі вищої освіти, які під час вивчення модуля мали середній бал поточної успішності від 4,5 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до уніфікованої таблиці відповідності балів за поточну успішність балам за ПМК, екзамен і традиційній

чотирибальній оцінці, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Отримані за модуль бали науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю» й індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти. Інформацію про здобувачів освіти, яким не зарахований підсумковий модульний контроль, із точним зазначенням причини незарахування також вноситься до «Відомості підсумкового модульного контролю» й індивідуальні навчальні плани здобувачів вищої освіти. Причини незарахування можуть бути такі:

- а) здобувач вищої освіти має невідпрацьовані пропуски занять. Позначка «н/в» (не виконав) у колонці «бали за ПМК»;
- б) здобувач вищої освіти відвідав усі практичні заняття, але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допускається до підсумкового модульного контролю. Позначка «н/д» (не допущений) у колонці «бали за ПМК»;
- в) здобувач вищої освіти відвідав усі практичні заняття, набрав кількість балів за поточну навчальну діяльність і був допущений до складання ПМК, але не з'явився на підсумковий модульний контроль. Позначка «н/з» (не з'явився) у колонці «бали за ПМК».

Після заповнення викладачами «Відомість підсумкового модульного контролю» підписується завідувачем кафедри й подається завідувачем навчальної частини кафедри до відповідного деканату не пізніше наступного робочого дня.

Здобувач вищої освіти має право на складання й два перескладання ПМК. Перше перескладання здійснюється викладачу за обов'язкової присутності завідувача кафедри, друге – комісії, склад якої визначається деканом факультету. У виняткових випадках додаткове комісійне перескладання ПМК може бути проведено за рішенням ректорату Полтавського державного медичного університету.

Дозвіл на перескладання ПМК видається деканом факультету у вигляді «Персональної відомості перескладання підсумкового модульного контролю», який здобувач вищої освіти отримує в деканаті під особистий підпис за пред'явленням індивідуального навчального плану й (за необхідністю) інформації з кафедри про ліквідацію заборгованості (відсутність «нб», середній бал успішності 3,0 і більше). За організованого перескладання ПМК групою здобувачів вищої освіти використовується загальна відомість.

Система поточного і підсумкового контролю.

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» передбачає поточний та підсумковий контроль і спрямована на систематичне визначення рівня засвоєння теоретичних знань, сформованості практичних умінь і навичок, розвитку професійного та критичного мислення, а також здатності застосовувати набуті знання для аналізу й розв'язання педагогічних ситуацій.

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях відповідно до тематичного плану навчальної дисципліни. Його метою є визначення рівня

підготовленості здобувачів до заняття, ступеня засвоєння навчального матеріалу, сформованості вмінь аналізувати педагогічні явища та застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних і проблемних завдань.

Поточне оцінювання здійснюється за результатами:

- усного опитування й обговорення теоретичних питань;
- участі здобувача в дискусіях і проблемному обговоренні;
- виконання тестових завдань;
- аналізу та розв'язання педагогічних ситуацій;
- виконання індивідуальних і творчих завдань;
- презентації результатів самостійної та навчально-дослідницької роботи;
- здатності аргументовано формулювати й обґрунтовувати власну позицію;
- уміння застосовувати педагогічні знання для аналізу конкретних освітніх ситуацій.

Особлива увага під час поточного контролю приділяється самостійності, логічності та аргументованості відповіді, здатності здобувача аналізувати й синтезувати інформацію з різних наукових джерел, здійснювати критичне осмислення педагогічних проблем, вести конструктивну професійну дискусію та пропонувати обґрунтовані шляхи розв'язання педагогічних ситуацій.

Результати поточного контролю враховуються під час визначення загального рівня навчальних досягнень здобувача і формування підсумкової оцінки з дисципліни.

Самостійна робота, передбачена тематичним планом разом з аудиторною роботою, контролюється під час поточного оцінювання відповідної теми семінарського заняття. Контроль тем, винесених виключно на самостійну роботу, здійснюється під час підсумкового модульного контролю.

Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань, сформованості педагогічних умінь і навичок, здатності застосовувати набуті знання під час аналізу та розв'язання педагогічних ситуацій у навчальному процесі застосовується сукупність методів.

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях і спрямований на визначення рівня підготовленості здобувачів до навчальної діяльності, ступеня засвоєння матеріалу окремих тем, сформованості вмінь аналізувати педагогічні явища, аргументувати власну позицію та застосовувати теоретичні положення у практичних ситуаціях. Поточний контроль також забезпечує зворотний зв'язок між викладачем і здобувачами вищої освіти, сприяє своєчасному виявленню прогалин у знаннях та підвищенню навчальної мотивації.

Під час семінарських занять використовуються такі методи контролю:

- усне опитування – перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу, розуміння основних педагогічних понять, закономірностей і принципів; здатності логічно, послідовно та аргументовано висловлювати власну думку;
- тестовий контроль – визначення рівня засвоєння теоретичних знань і розуміння основних положень педагогіки вищої школи за допомогою тестових завдань;

- письмовий контроль – перевірка повноти, точності, усвідомленості та системності знань, а також здатності застосовувати теоретичні положення для вирішення навчальних завдань;
- розв’язання педагогічних ситуацій і проблемних завдань – оцінювання здатності аналізувати педагогічну проблему, визначати шляхи її розв’язання, прогнозувати результати педагогічного впливу й обґрунтовувати запропоноване рішення;
- виконання індивідуальних і творчих завдань – оцінювання самостійності, творчого підходу, критичного мислення та здатності використовувати наукові джерела під час виконання навчально-дослідницьких завдань;
- проєктна діяльність – оцінювання здатності здобувачів самостійно або в групі здійснювати пошук і аналіз інформації, визначати проблему, розробляти шляхи її розв’язання і презентувати результати роботи;
- презентація результатів навчальної та самостійної роботи – оцінювання змістовності, логічності, структурованості й аргументованості представлення матеріалу, а також комунікативних умінь здобувача;
- участь у дискусіях та обговоренні проблемних питань – оцінювання активності, культури професійної комунікації, здатності вести конструктивний діалог, критично оцінювати різні позиції та аргументовано відстоювати власну думку;
- створення хмаринки слів, схем, таблиць та інших візуальних засобів узагальнення інформації – перевірка здатності виокремлювати ключові поняття, систематизувати й узагальнювати навчальний матеріал.

Усне опитування передбачає постановку запитань за змістом теми, самостійну підготовку і відповідь здобувача, уточнення й обговорення окремих положень, аналіз і оцінювання відповіді. При цьому враховуються правильність, повнота, логічність і послідовність викладу матеріалу, рівень його усвідомлення і здатність застосовувати набуті знання.

Письмовий і тестовий контроль застосовуються для об’єктивного визначення рівня засвоєння навчального матеріалу. Тестування може передбачати завдання закритої форми із запропонованими варіантами відповідей.

Контроль самостійної роботи здійснюється відповідно до її місця в тематичному плані. Результати самостійної роботи, передбаченої разом з аудиторною роботою, оцінюються під час поточного контролю відповідної теми на семінарському занятті. Теми, визначені виключно для самостійного опрацювання та не включені до тематики аудиторних семінарських занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю (ПМК).

Підсумковий контроль здійснюється у формі підсумкового модульного контролю і передбачає комплексну перевірку рівня засвоєння програмного матеріалу. ПМК включає теоретичне питання, тестове завдання і розв’язання педагогічної ситуації, що дає змогу комплексно оцінити не лише обсяг засвоєних знань, а й здатність здобувача застосовувати їх для аналізу та вирішення педагогічних проблем.

Застосування різноманітних методів контролю забезпечує комплексне оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і дає можливість

визначити рівень сформованості теоретичної, практичної, комунікативної, аналітичної та педагогічної компетентностей.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Базова література

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2020. – 316 с.
2. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 3-є вид. – К. : «Освіта України», «КНТ», 2019. – 528 с.
3. Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Видавництво «Центр учбової літератури», 2022.
4. Пащенко М.І., Красноштан М.І. Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2022.
5. Сікорський П.І. Нова педагогіка. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. – 540 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: "Академвидав", 2023.

Допоміжна література

1. Немченко С. Г. Педагогіка вищої школи : підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, І. Ф. Шумілова, О. М. Старокожко, О. Б. Голік. – Бердянськ : БДПУ, 2020. – 517 с.
2. Освітні технології: Навч. – метод. посіб. /О.М. Пехота, А.З.Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2019.– 256 с.
3. Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах. Суми, 2019. – 208 с.

Електронні та інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського, електронний каталог періодичних видань.
2. <http://www.library.edu-ua.net/id/485/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України.
3. <http://library.gov.ua/> - Національна наукова медична бібліотека України.
4. <http://vognutyi.ru/lib/> – колекція електронних книг.
5. <https://mon.gov.ua/ua> – Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт.
6. <http://enc-dic.com/pedagogics> – педагогічний словник.
7. <http://uk.wikipedia.org/wiki> – Вікіпедія, вільна енциклопедія.
8. http://www.klex.ru/books/age_psychology/diary.rar – електронна бібліотека праць класиків педагогіки.
9. <http://www.ukrainians-world.org.ua/ukr/peoples/?letter=%D0%9C> – енциклопедія «Українці в освіті».
10. Сайт ПДМУ, сторінка кафедри; репозитарій ПДМУ.
<https://ukrstudy.pdmu.edu.ua/>

<https://ukrstudy.pdmu.edu.ua/common/navchalno-metodichni-vidannya>
<https://repository.pdmu.edu.ua/collections/558d0c0d-d847-48f5-923f-4c4c0da68faf>
<https://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/225>

Розробники силабуса: _____ Шевченко О.М., доцент закладу вищої освіти
_____ Лещенко Т.О., завідувачка кафедри
українознавства та гуманітарної підготовки,
доцент